

prepogosto vence mrzla srca, zato ker je taka navada. Ali Rozalkino cvetje je nabirala ljubezen. Vsaka cvetica, rekli bi, odičena je z biserom — kateri je pridrsel siroti po lici. Vsakemu listu je pridejana vroča molitvica, globok vzdihljaj — vse pa družijo rdeča nitka — ljudem nevidna, znana pa vsevednemu Bogu — rdeča nitka ljubezni in hvaležnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Moj voz.

3. Omarica.

retjo stvar, katero vozim na svojem vozi, popišem vam danes, povem vam kaj o naši omarici.

Mej dvema oknoma je pri nas domá vzdana v steno lesena omarica. Predeljena je pa takó-le: Spodaj je nekaka miznica, nad njo sta narejena dva predala, katera loči močna deska, prav na vrhu omarice, skoro pod stropom, je prislunjena še polica.

Kaj nè, nič posebnega ni pri tej omarici? Kajpak, sama na sebi tudi mene ni Bog vé kako mikala, pač pa tisto, kar je bilo v nji. Sedaj pa poslušajte, kaj je hranila ta omarica v sebi.

Vže vratica so bila taka, da nisem smel meni nič tebi nič do njih. Na njih notranjo stran je namreč zapisoval oče s kredó razne številke. Kaj so naznanjale tiste številke, tega óna leta jaz še nisem vedel. No, saj je bila to tudi postranska stvar, če je bilo meni jasno ali nè, kaj je s tistimi številkami. Oče mi je strogo prepovedal, da ne smem zbrisati nobene. Tako hudoben in navihan res nisem bil, da bi ne bil slušal očeta, a kaj, ko so se mi številke zdele tako učene. Izprva sem le od daleč in po zraku s kazalcem potezal tiste čudne črte, potem pa vedno bližje in bližje, a nazadnje prav po številkah samih — kapa kosmata! kaj sem mogel, če se je prijelo malo krede mojih prstov. Toda oče je bil vse drugačnega mnenja.

„Kaj sem pa rekel poprej? O ti nepridiprav radovedni, številke mi je izbrisal!“ tako je govoril — pa hudo in resno, raca na vodi! hlačice so se mi jele po malem tresti — ter me tačas tudi vže postavil s klopi na tla. Pozabil sem namreč povedati, da je bila omarica precej visoko v zidu, zato sem vselej zlezel na dolgo klop ob steni, kadar sem šel stikat v omarico. Potem pa je oče ogledoval številke ter se hudoval: „Saj pravim no in pa še rečem, z otroci je res večni križ in križ! Kako bom sedaj vedel, koliko mi je kdo dolžan, ker je vse zamazano?“ A polagoma je vender-le po prejšnjih številkah napisal nove, zakaj nekoliko se je na vraticah še poznalo, kaj je bilo zaznamovano poprej. „Še jedenkrat mi pridi k omarici, pa ti jih bom dal po šestnajst, da boš pomnil,“ zapretil mi je, zaprl omarina vratica ter jel zopet vleči šivanko. Jaz pa sem se tiho zmuzal k peči in od daleč gledal proti omarici. No, pa tudi od tukaj so mi bila vratica všeč, da-si nisem videl v omaro samo. Tudi na zunanji strani so bili namreč s kredó narisani trije križci in tri črke G. M in B. Res da sem bil takrat še majhen in še nisem nikoli videl šole, toda vedel sem pa le, da tiste tri črke pomenjajo svete tri kralje.

Da bi jih ne dobil „po šestnajst“ — te besede mi dolgo niso šle iz glave — ogibal sem se tisti dan omarice, kakor bi bila strupena. Nekaj dnij pozneje sem pa smel vanjo, mati mi je dovolila.

„Ivan, vzemi steklenico iz omarice,“ velela mi je, „pojdeš v prodajalnico po laško olje in po sol. Samo varuj, da ne ubiješ kaj in ne padeš s klopi.“ Prijeten mi je bil ta ukaz, stekel sem proti omarici, zlezal brž na klop, da-si je bila precēj visoka, jaz pa majhen kakor klopčič, in urno sem dobil pravo steklenico. Mati mi je stisnila v roko sedem krajcarjev za sol, pet pa za olje — za toliko smo namreč pri nas vselej kupovali teh rečij, saj smo imeli pri sosedovih prodajalnico. Toda, veste li, zakaj sem tako rad hodil v prodajalnico? I, to je pa zopet posebna skrivnost. V prodajalnici so mi podarili večkrat košček sladkorja ali perišče rožičev, kadar sem prišel kaj kupit. No, če pa to veste, potem mi ni treba Bog zna kako zatrjevati, da sem vselej rad poiskal v omarici steklenico in šel po kar je vže bilo: rožiči in sladkor — znano vam je samim — to so dobre stvari, kaj nè?

Ker vam vže pripovedujem, kako sem kupoval olje in sol, nečem vam zamolčati še tega-le:

Nekoč sem po stari navadi — no, malo preveč sem rekel — po stari navadi skoro ne kaže govoriti pri šestletnem dečku, popravimo toraj: po svoji navadi sem nesel iz prodajalnice v jedni roki steklenico z oljem, z drugo sem stiskal pod pazduho v papir zavito sol, v ustih sem pa držal rožič. Tedaj začne lajati nad menoj botrov pes. Čudno, saj sva se dobro poznala, a takrat mi je kazal zobe! Seveda sem se ga bal in se mu umikal, a opazil nisem, da zlivam olje in stresam sol. Ko sem bil vže blizu domačih vrat, stekel sem veselo v vežo, češ, psu sem vender-le srečno ušel. A še ni bilo konec nesreče: précej so me jeli pestiti, kaj sem počel, da nisem prinesel dovolj kupljenega blaga.

„Čemu pa tako hitro hodiš, kam se ti tako mudi?“ karali so me, in komaj da mi ni oče navil ušes. Rešilo me je šele lajanje botrovega psa, ki je potrjevalo moje opravičevanje, da me je preplašil in premotil pes.

Malo daleč sem zašel od omarice, ne res, toda oprostite, saj sem vzel steklenico za olje iz omarice in jo dejal napolnjeno zopet vanjo, lonec s soljo je pa tudi stal v spodnjem omarinem predelku.

O omarici bi se še marsikaj lahko reklo, pa povedal sem vam vže, da nisem smel skoro nikoli k nji. Očetu sem se zdel namreč steklenicam in zlasti tistim številkam prenevaren, zato mu nikakor ni bilo všeč, če sem se preveč smukal okrog omarice. Samó jedenkrat v letu je bilo drugače, takrat, kadar smo pri nas belili. „Kadar smo pri nas belili,“ zinil sem zopet malo nerodno, nekako takisto se namreč glasé te besede, kakor privovedovanje tiste muhe, ki je trdila, da je drva žagala. „Muha je drva žagala?“ zmajujete z glavicami. „Kako je bilo pa tisto, kaj — povej no!“ Rad vam ustrežem, rad in takój. No, veste, muhe se menda pogovarjajo mej seboj, ali ka-li, a kako, tega vam ne znam razložiti. Pa je pribrenčala nekoč mlada múhica domov; skrbna roditelja, oče muhar in mati muhalja, sta jo pa popraševala: „Múhica, kje si bila tako dolgo?“ „Drva sem žagala,“ odreže se malo prevzetišče ponosno. „Drva si žagala, kako, kje?“ nista ji mogla verojeti roditelja. Potem je pa múhica dopovedovala, da je sedela hlapcu,

ki je žagal drva, na rami. Toraj múhica sama ni žagala drv, ampak bila le za pričo: tako je bilo tudi takrat, kadar smo, ali bolje, kadar so pri nas belili. Prav za prav sem bil jaz samó za nápotje, a menil sem, da bi brez mene ne pobelili. Nekaj sem pa res pomagal, kaj bi tisto! Vse steklenice sem pobral iz omarice, zložil na klop in znesel na vrt, kjer sva jih z materjo pomila, kar je bilo praznih. Takrat sem tudi dobil v roke knjige, ki so bile v zgornjem predelku, jej, pa strijčevo pismo! To je bilo pismo, to! Le pomislite, strije je bil pri vojakih, pa je pisal iz dalnjega mesta — Budimpešte, saj veste, da je to glavno mesto Ogerske, in slika tega mesta je bila tudi v pismu. Staknil sem tudi kadilo, kar ga je ostalo od božiča, predejal tudi repino in salatino seme. A ker se mi je nekaj streslo, stekel sem brž na vrt, da-si me je še močno mikalo, da bi malo pogledal v miznici; toda zapirala se je zeló tesno in pa nič kaj varno se mi ni zdelo, raje sem toraj odšel.

Ko so pa pobelili, bila mi je omarica zopet zaprta; le nad redke čase sem bil pred njo. Neko dopóldne je šla mati v Ljubljano, pa kruh nam je pošel tisti dan. O, kako težko sem čakal, da bi prinesla mati vže kako žemljo iz mesta. Pa je le ni bilo in je ni bilo. Slutil sem, da je v omarici skledica, v nji pa fižol, približal sem se ji toraj in iskal. Nekaj sem res dobil, no, saj je bilo vže dolgo dolgo, kar sem zajutrekoval. Po navadi je bila mati vže ob najstih doma, tisto dopóldne se mi je pa zdelo, da je brez dvoma vže póludne, a je le še ni bilo. Snedel sem vže davno tisto malo fizola, pa matere le ni bilo domov. Še jedenkrat sem začel predstavljati steklenice, da bi dobil kak prigrizek, toda nisem imel sreče.

Poleg tega me je pa doletela še druga neprilika. Cènk, cènk, zažvenketala je steklenica za olje, ker sem zadel ž njo ob drugo. Hvala Bogu, ubil je sicer nisem, pač pa razjezil in prestrašil očeta.

„Kaj se sitiš po omarici!“ pokregal me je, potem mi pa naštel del, da sem jih komaj pol zapomnil: „Šivalni stroj osnaži in namaži, trsák naberi, da bode gladilnik dosti gorek, po klopeh pobriši, po veži pometi, pa med smetmi poglej, če ni kake šivanke v njih, sveže vode prinesi, vežina vrata pripri, da ne bodo kokoši noter silile — le hitro se zasuči!“ Kadar se domislim tega povelja, vselej se mi nehote vrine v spomin ta-le košček národne pesni:

„Najprvo boš po hiši pometel,
Potlej boš iz piskra močnik snedel;
Váruj, da ne pride kdo krast —
Potlej pojdeš koštrune past itd.“

Nerad bi bil izpolnil očetov ukaz, zato sem se dvakrat razveselil, da se je vrnila mati. Postavila je jerbas na klop pod omarico, sedla poleg njega — utrudila jo je dolga pot in težek jerbas — ter mi dala celo žemljo, nekaj jih je pa shranila v omarico. Kdor nima velikokrat belega kruha v ustih, vé, kaj je bila meni — lačnemu — žemlja! Prav zaradi takih dni se mi je omarica posebno priljubila, in lahko trdim, da mi bode še pozne dni, če mi jih podari ljubi Bog, v prijetnem spominu. Vi pa tudi veste, kakšna je vaša omarica, ne vem, da bi imeli pri vas tudi takó.

Kajtimar.

